

O POĀĀSĀ• A JMENINĀ•CH 21. TĀ•DNE

StĀ™eda, 28 kvĀ›ten 2008

Tak tu máme "Ā¾havé" léto. Sice ještĀ› ne kalendĀ™ní, ale teploty tomu odpovídají. V úterý bylo v Praze namĀ›Ā™er pĀ™es 27 stupĀ™ a prý pár dní vydrĀ¾í. CoĀ¾ je sice zpráva dobrá, ale v klimatizované kancelĀ™i se ponĀ›kud mĀ›jí úĀ•ink. Doufejme, Ā¾e oproti tradici bude hezky i o víkendu a pĀ™edevším: Ā¾e krásné poĀ•así zbude i na dovolenou a prázdniny!

Emil (22.5.) Dnes má svátek Emil. Toto, dnes velmi rozšíĀ™ené a svĀ›tovĀ› oblíbené jméno, nosil slavný Ā™ímský rod AemiliĀ™. Základem je latinské pĀ™ídavné jméno aemilianus, jehoĀ¾ význam bychom mohli pĀ™eloĀ¾it jako "soutĀ›Ā¾ící" nebo "soupeĀ™ící". Emil si tedy rád hraje a není lehké hned tak jej porazit. NĀ›co na tom bude - existuje dost slavných EmilĀ™, které jejich duch vedl neomylnĀ› kupĀ™edu. Takový byl i cestovatel Emil Holub, olympijský vítĀ›z Emil Zátopek, hudebník, divadelník a reĀ›isér Emil František Burian, Emil Kolben - elektrotechnik a podnikatel, Emil Škoda - Ā•eský podnikatel a technik, Emil Vachek - spisovatel a téĀ¾ smutnĀ› proslulý Emil Hácha - protektorátní prezident a smutná postava našich dĀ›jin. Naše dĀ›ti znají robota Emila - oblíbeno jest téĀ¾ strašidýlko Emílek, co patĀ™í o všech postýlek.

Vladimír (23.5.) je jedno z nejoblíbenĀ›jších slovanských jmen. Znamená "Vládní svĀ›tu" nebo vládce svĀ›ta. Mir totiž Ā¾ je nejen mír, ale i svĀ›t. Je to královské jméno a je ve svĀ›tĀ› velice oblíbeno. Jiní jazykologové však jsou toho názoru, Ā¾e Vladimír je slovanská obdoba vikingského jména Valdemar, což znamená prakticky totéĀ¾. Mimochodem, Rusové není pĀ™vodní jméno národa, který to území obýval, Rusové se nazývali vikingští okupanti, a to proto, Ā¾e byli vesmĀ›s zrzaví - tedy "rusí". No a jak tomu bylo i u jiných slovanských národĀ™, pĀ™vodní nájezdníci splynuli s pĀ™vodním slovanským obyvatelstvem, dali mu jméno a pĀ™ijali jeho jazyk a kulturu. Aby ne - slovanské holky byly vĀ›dycky moc hezké a hlavnĀ› umĀ›ly dobĀ™e vaĀ™it. A Vikingové s sebou na výpravách Ā¾eny a dĀ›ti rozhodnĀ› netahali. PodobnĀ› tomu bylo i v Bulharsku, kde ani dobytelské turkotatarské kmeny neodolaly. Dneska pĀ›stují rajĀ›ata a rĀ›Ā¾e, popíjejí dobré víno a je jim dobĀ™e. Není nad mírové Ā™ešení mezinárodních konfliktĀ™. VladimírĀ™ je u nás pĀ™es sto tisíc. Je to tím pádem jedno z nejoblíbenĀ›jších jmen. Za všechny slavné jmenujme Vladimíra Párala - spisovatele, Vladimíra Škutinu - prezidentova vĀ›znĀ› a novinĀ™e, kosmonauta Vladimíra Remka, hereckého fenoména Vladimíra Menšíka, politika Vladimíra Špidlu a kdyĀ¾ uĀ¾ jsme u toho, tak ruského revolucionĀ™e Vladimíra IljiĀ™e Leni Ā¾ pĀ›jdete v Praze JeĀ›nou ulicí (to je ta, co tam jede tramvaj), tĀ™eba ho potkáte - Lenin je totiž Ā¾ "vjeĀ›ný".

Jana (24.5.) je Ā¾enský protĀ›jšek muĀ›ského jména Jan. Toto jméno pochází z hebrejštiny. PĀ™vodnĀ› znĀ› Jochanán a znamenalo Hospodin je milostivý. Je to jedno z nejoblíbenĀ›jších jmen jak u nás, tak ve svĀ›tĀ› vĀ™bec. Jen u nás jich Ā¾ije dvĀ› stĀ› sedmdesát šest tisíc. HodnĀ› je jich mezi hereĀ›kami a zpĀ›vaĀ›kami - napĀ™. Jana Brejchová, Jana ŠtĀ›pánková, Jana Andresíková, Jana MaĀ™asová, Jana Šulcová, Jana RybĀ™ová, Jana HlavĀ›ová, Jana DítĀ›tová, Jana Kratochvílová, Jana Boušková, Jana Koubková, Jana PetrĀ™, Jana Švandová... a to bychom tu mohli být do rána. Je jich prostĀ› hodnĀ›. VĀ™bec nejslavnĀ›jší byla ovšem Jana z Arku - Jeanne dĚ†Arc - která se proslavila pod jménem Panna Orleánská. Její pĀ™ibĀ›h je notoricky znám a nebudeme si ho proto opakovat. Ā™ekneme pouze jediné - nevĀ›k svĀ›tem vládne! PĀ™estoĀ¾e mĀ›la nepopíratelnou zásluhu na osvobození své vlasti od AngliĀ›anĀ™, stala se nakonec obĀ›tí zákulisních politických intrik a byla upálena.

Viola (25.5.) je Ā¾enské jméno latinského pĀ™vodu. Je to jméno nĀ›Ā¾né jarné kvĀ›tinky Fialky vonné. Toto pĀ™ekrásné jméno není u nás bohuĀ¾el pĀ™ílišeno. Jedná se o latinské jméno kvĀ›tiny fialky a u nás je nejvíce proslavila manĀ¾elka posledního pĀ™emyslovského krále Václava III. PĀ™vabná Viola TĀ›šínská byla, jak vyĀ›etl František Palacký z historických pramenĀ™, "jednou z nejvĀ›tších krás vĀ›ku svého". Jako vdova se provdala v roce 1316 za jihoĀ•eského velmoĀ¾e Petra z RoĀ›mberka, ovšem nebylo jí dopĀ™áno dlouhého vĀ›ku, neboĀ¾ zemĀ™ela jiĀ¾ následujícího roku. Je pohĀ™bena v roĀ›berské hrobce ve vyšebrozdském klášteĀ™e. Viol, j bylo Ā™eĀ›eno, je u nás jen velmi málo. Podle statistických údajĀ™ pouze osm set šedesát sedm. Ale není nic ztraceno, tĀ™eba se najde dost poeticky zaloĀ›ených maminek, co dají svým dcerkám toto krásné a voĀ›avé jméno. Za všechny ty slavné jmenujme Ā•skou hereĀ›ku Violu Zinkovou a krásnou, vysokou hlasatelku Violu Ottovou.

Filip (26.5.) má svĀ›j pĀ™vod v Ā™eĀ›tinĀ›. Je sloĀ›en ze dvou slov "filein" - milovat a "hippos" kĀ™. Filip je tedy milovník kor. Existoval i Svatý Filip. Byl synem florentského notĀ™e a jeho rodiĀ™e si pĀ™áli, aby byl obchodníkem. On se však chtĀ›l stát duchovním, takĀ¾e se v roce 1551 nechal vysvĀ›tit na knĀ›ze. Byl v tom velmi dobrý, ale našlo se hodnĀ› nepĀ™iznivcĀ™, kteĀ™í ho obviĀ›ovali, Ā¾e nedokáĀ¾e brát vĀ›ci dost vĀ›nĀ›. Svým nekonvenĀ›ním pĀ™ístupem a hlavnĀ› veselou myslí získával srdce vĀ›Ā™ících, ale prostĀ› mocní tohoto svĀ›ta neradi vidí, kdyĀ¾ se lidé nĀ›jak moc smĀ›jí. NicménĀ› svatý Filip stal patronem humoristĀ™ - mnozí z nich by mohli jeho pomoc setsakra potĀ™ebovat. Filip je u nás i ve svĀ›tĀ› velmi oblíbené jméno - v zemích koruny Ā•ské jich Ā¾ije tĀ™icet dva tisíc tĀ™i sta dvacet pĀ›t. Za ty slavné jmenujme Filipa Jánského - Ā•ského spisovatele, Filipa Tomsu - Ā•ského herce, Filipa Topola - Ā•ského skladatele a zpĀ›váka. Kupodivu tohle

jméno u nás nosí i hodná psá. Asi ¾e psi mají ohromný smysl pro humor.

Valdemar (27.5.) nebo také postaru Waldemar. Toto starogermánské jméno má základ ve slovech walten "vládnout" a mar, které jazykovědci vysvětlují jako "velký". Waldemar je tedy "velký svou vládou". U nás je známým nositelem tohoto jména například velmi populární zpěvák Waldemar Matuška. Ještě před ním se však proslavil dánský král Waldemar Vítivý (vládl v letech 1202-1241). Jeho manželkou byla česká princezna Markéta (asi 1186-1213), dcera krále Přemysla I. Otakara a Adély Míšeňské, která se za něho provdala v roce 1205. V nové zemi si získala nesmírnou popularitu a přijala zde i nové jméno Dagmar. Pod ním vstoupila i do dánských legend a lidé ji zde chápou jako svatci. Waldemara prý velmi ovlivňovala, jak už to ostatně moudré ženy dělají. Dánský král byl velmi úspěšným panovníkem, rozšířil své panství až do severního Německa, do Estonska a na finské pobřeží Baltu. Valdemar - ani Waldemar u nás mnoho není. Celkem asi tři sta. Ale třeba se s ním někde setkáte. Nicméně já znám osobně obrovského černého kocoura, který toto jméno nosí. Je to vesnický kocour a není vykastrovaný a pevnou tlapkou vládne v okolí. Takže se jistě narodilo mnoho "jeho" malých Valdemárků - jenom o tom asi nevíme. Vilém (28.5.) je jméno starogermánského pávu. Je odvozeno od slova willo - tedy vůle. A také od slova "Helm" - tedy přilba, helmice. Je to tedy někdo, vyznačující se pevnou vůlí nebo někdo, koho pevná vůle ochraňuje. Patronem dnešního dne je Vilém z Akvitánie (Francie). Byl vnukem Karla Martela a stal se udatným vojvodcem slavného Karla Velikého. Jednoho dne jej vojenská služba natolik otrávil, že se raději odebral na duchovní dráhu. K čemuž tedy pevnou vůlí rozhodně potěboval. U nás je celkem šest a pět tisíc Vilémů - mezi ty známé máme například spisovatele Viléma Mrštíka, skladatele Viléma Blodka, českého spisovatele Viléma Závadu, ale ten vůbec nejznámější Vilda se jmenoval William Shakespeare (což doslova přeloženo znamená "Vilém Těšehroukou"), jehož hry baví, používají a dojmají lidi na celém světě již po několik století. Přidám i